Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 12 ta' Frar 2021
(OR. en)

6179/21

ECOFIN 142
REGIO 23
CADREFIN 71
CODEC 204

NOTA TA' TRASMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	12 ta' Frar 2021
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	C(2021) 1054 final
Suġġett:	Avviż tal-Kummissjoni Gwida teknika dwar l-applikazzjoni ta' "ma tagħmilx ħsara sinifikanti" skont ir-Regolament dwar l-Irkupru u r-Reżiljenża

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuż id-dokument C(2021) 1054 final.

Mehmuż: C(2021) 1054 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 12.2.2021
C(2021) 1054 final

Avviż tal-Kummissjoni

Gwida teknika dwar l-applikazzjoni ta' "ma tagħmilx ħsara sinifikanti" skont ir-Regolament dwar l-Irkupru u r-Reżiljenża

MT MT

Avviż tal-Kummissjoni

Gwida teknika dwar l-applikazzjoni ta' "ma tagħmilx ħsara sinifikanti" skont ir-Regolament dwar l-Irkupru u r-Reżiljenża

Dan id-dokument huwa bbażat fuq it-test tar-Regolament dwar il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza kif maqbul politikament bejn il-Parlament Ewropew u l-Kunsill f'Diċembru 2020 (2020/0104 (COD))[1].

Din il-gwida teknika hija maħsuba biex tassisti lill-awtoritajiet nazzjonali fit-tħejjija tal-Pjanijiet ta' Rkupru u Reżiljenza skont ir-Regolament dwar il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea biss hija kompetenti sabiex tinterpreta b'awtorità d-dritt tal-Unjoni.

Ir-Regolament li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF) jipprovdi li l-ebda miżura inkluża f' xi Pjan ta' Rkupru u ta' Reżiljenza (RRP) ma għandha twassal għal xi ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament dwar it-Tassonomija[2,3]. Skont ir-Regolament RRF, il-valutazzjoni tal-RRPs jenħtieġ li tiżgura li kull miżura (jiġifieri kull riforma u kull investiment) fil-pjan tkun tikkonforma mal-prinċipju ta' "ma tagħmilx ħsara sinifikanti" (do no significant harm - DNSH)[4].

Ir-Regolament RRF jiddikjara wkoll li l-Kummissjoni jenħtieġ li tipprovdi gwida teknika dwar kif il-kriterji tad-DNSH għandhom japplikaw fil-kuntest tal-RRF[5]. Dan id-dokument jipprovdi din il-gwida teknika. Din il-gwida hija limitata għall-istipular tal-modalitajiet tal-applikazzjoni tad-DNSH fil-kuntest tal-RRF biss, filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi speċifiċi tiegħu, u hija bla ħsara għall-applikazzjoni u l-implimentazzjoni tar-Regolament dwar it-Tassonomija u ta' atti leġiżlattivi oħra adottati fir-rigward ta' fondi oħra tal-UE. Din il-gwida għandha l-għan li tiċċara t-tifsira tad-DNSH u kif jenħtieġ li tiġi applikata fil-kuntest tal-RRF u kif l-Istati Membri jkunu jistgħu juru li l-miżuri proposti tagħhom fl-RRP jikkonformaw mad-DNSH. Fl-Anness

---

[1] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14310-2020-INIT/en/pdf. In-numerazzjoni u l-formulazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' promulgazzjoni huma soġġetti għal modifiki matul ir-reviżjoni ġuridika li għaddejja.

[2] Ara l-Artikolu 4a ("*Prinċipji Orizzontali*") tar-Regolament RRF (li jistipula li l-RFF jista' biss isostni miżuri li jirrispettaw id-DNSH) u l-Artikoli 15 u 16 ("*Pjan għall-irkupru u r-reżiljenza*" u "*Valutazzjoni tal-Kummissjoni*") (li jistipulaw ulterjorment li l-RRPs jenħtieġ li jispjegaw u jiġu evalwati fid-dawl ta' "*kif il-pjan jiggarantixxi li l-ebda miżura għall-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti inkluża fil-pjan ma tagħmel xi dannu sinifikanti għall-objettivi ambjentali fi ħdan it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) Nru 2020/852 ('ma tagħmilx ħsara sinifikanti')*").

[3] Ir-"Regolament dwar it-Tassonomija" jirreferi għar-Regolament (UE) 2020/852 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investiment sostenibbli, billi jistabbilixxi sistema ta' klassifikazzjoni (jew "tassonomija") għal attivitajiet ekonomiċi ambjentalment sostenibbli.

[4] Il-"*Gwida tal-valutazzjoni għall-Faċilità*" annessa mar-Regolament RRF tistabbilixxi għadd ta' linji gwida ta' valutazzjoni bħala bażi biex il-Kummissjoni tivvaluta l-proposti għal RRPs kif sottomessi mill-Istati Membri. Fihom, il-Kummissjoni hija mitluba tuża sistema ta' klassifikazzjoni, li tinfirex minn A sa C, għall-kriterji kollha tal-"*valutazzjoni tal-Kummissjoni*" elenkati fl-Artikolu 16(3) tar-Regolament. Il-kriterju ta' valutazzjoni (d) jikkjarifika li għall-valutazzjoni tad-DNSH, il-Kummissjoni għandha biss żewġ għażliet ta' klassifikazzjoni, A jew C. "A" jekk l-ebda miżura f'RRP ma twassal għal xi ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali u "C" jekk xi miżura waħda jew aktar twassal/iwasslu għal xi ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali (skont it-tifsira tal-Artikolu 17 (*"Ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali"*) tar-Regolament dwar it-Tassonomija). Dak l-Anness jistipula li RRP ma tkunx tikkonforma b'mod sodisfaċenti mal-kriterji ta' valutazzjoni malli jkun hemm okkorrenza waħda ta' "C". F'każ bħal dan, il-pjan ma jkunx jista' jiġi approvat mill-Kummissjoni.

[5] Dan id-dokument ta' gwida teknika jissupplimenta l-gwida inizjali diġà pprovduta mill-Kummissjoni fl-Istrateġija Annwali għat-Tkabbir Sostenibbli 2021, u fid-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanjaha u l-aġġornamenti tiegħu.

IV ta' din il-gwida hemm eżempji elaborati konkreti fuq kif tintwera d-DNSH fil-pjanijiet.

1. X'INHU L-PRINĊIPJU "MA TAGĦMILX ĦSARA SINIFIKANTI"?

Għall-finijiet tar-Regolament RRF, id-DNSH għandha tiġi interpretata skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament dwar it-Tassonomija. Dan l-artikolu jiddefinixxi x'jikkostitwixxi "ħsara sinifikanti" fejn jidħlu s-sitt objettivi ambjentali koperti mir-Regolament dwar it-Tassonomija:

1. Attività titqies li tagħmel ħsara sinifikanti lill-***mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima*** jekk twassal għal emissjonijiet sinifikanti ta' gassijiet serra (greenhouse gas - GHG);
2. Attività titqies li tagħmel ħsara sinifikanti lill-***adattament għat-tibdil fil-klima*** jekk twassal għal żieda fl-impatt negattiv fuq il-klima attwali u l-klima futura mistennija, fuq l-attività nnifisha jew fuq in-nies, in-natura jew l-assi[6];
3. Attività titqies li tagħmel ħsara sinifikanti lill-***użu sostenibbli u l-protezzjoni tal-ilma u tar-riżorsi tal-ilma u tal-baħar*** jekk tkun ta' detriment għall-potenzjal ekoloġiku tajjeb ta' korpi tal-ilma, inkluż l-ilma tal-wiċċ u ta' taħt l-art, jew għall-istatus ambjentali tajjeb tal-ilmijiet tal-baħar;
4. Attività titqies li tagħmel ħsara sinifikanti lill-***ekonomija ċirkolari*** inkluż il-prevenzjoni tal-ħolqien tal-iskart u r-riċiklaġġ tiegħu jekk twassal għal ineffiċjenzi sinifikanti fl-użu tal-materjali jew fl-użu dirett jew indirett tar-riżorsi naturali, jew jekk iżżid b'mod sinifikanti l-ġenerazzjoni, l-inċinerazzjoni jew ir-rimi tal-iskart, jew jekk ir-rimi fit-tul tal-iskart ikun jista' jikkawża ħsara ambjentali sinifikanti u fit-tul;
5. Attività titqies li tagħmel ħsara sinifikanti għall-***prevenzjoni u l-kontroll tat-tniġġis*** jekk twassal għal żieda sinifikanti fl-emissjonijiet ta' sustanzi niġġiesa fl-arja, fl-ilma jew fl-art;
6. Attività titqies li tagħmel ħsara sinifikanti għall-***protezzjoni u r-restawr tal-bijodiversità u l-ekosistemi*** jekk tkun ta' detriment sinifikanti għall-kundizzjoni tajba u r-reżiljenza tal-ekosistemi jew tkun ta' detriment għall-istatus ta' konservazzjoni tal-ħabitats u tal-ispeċijiet, inklużi dawk ta' interess għall-Unjoni.

2. KIF GĦANDHA TIĠI APPLIKATA D-DNSH FIL-KUNTEST TAL-RRF?

Din it-taqsima tipprovdi gwida dwar kwistjonijiet ewlenin li fuqhom hija bbażata l-valutazzjoni tad-DNSH: il-fatt li l-miżuri kollha jeħtieġ li jiġu indirizzati bħala parti mill-valutazzjoni tad-DNSH (it-Taqsima 2.1), għalkemm fil-każ ta' ċerti miżuri l-valutazzjoni tad-DNSH tista' tieħu forma simplifikata (it-Taqsima 2.2); ir-rilevanza tal-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE u l-valutazzjonijiet tal-impatt (it-Taqsima 2.3); il-prinċipji ta' gwida fl-qalba tal-valutazzjoni (it-Taqsima 2.4); u l-applikabbiltà tal-kriterji tekniċi ta' skrinjar tar-Regolament dwar it-Tassonomija (it-Taqsima 2.5).

2.1 Il-miżuri kollha jeħtieġ li jiġu indirizzati bħala parti mill-valutazzjoni tad-DNSH

[6]B'mod speċifiku dan ifisser li ħsara sinifikanti għall-objettiv tal-adattament għat-tibdil fil-klima tista' ssir jew billi (i) xi attivita ma tiġix adattata għall-impatti negattivi għat-tibdil fil-klima meta jkun hemm riskju li dik l-attività tħalli impatti bħal dawn (bħall-kostruzzjoni ta' bini f'żona suxxettibbli għall-għargħar), jew (ii) permezz ta' maladattament, meta titwettaq soluzzjoni ta' adattament li tipproteġi qasam wieħed ("*persuni, natura jew assi*"), filwaqt li żżid ir-riskji f'xi qasam ieħor (bħall-bini ta' diga fuq biċċa art fi pjanura fejn iseħħ għargħar li twassal biex il-ħsara tiġi trasferita lejn art li ma tkunx protetta).

Jeħtieġ li l-Istati Membri jipprovdu valutazzjoni tad-DNSH għal kull miżura[7] tal-RRP tagħhom. Skont ir-Regolament RRF, *l-ebda miżura* inkluża f'RRP ma għandha tinvolvi xi ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali, u l-Kummissjoni ma tistax tivvaluta b'mod pożittiv l-RRP jekk xi miżura waħda jew aktar ma jkunux jikkonformaw mad-DNSH. B'konsegwenza ta' dan, l-Istati Membri jeħtieġ li jipprovdu valutazzjoni tad-DNSH *individwali* għal kull miżura fi ħdan kull element tal-pjan[8]. Għalhekk, il-valutazzjoni tad-DNSH ma għandhiex titwettaq fil-livell tal-pjan jew ta' komponenti individwali tal-pjan, iżda fil-livell tal-miżura. Dan japplika ugwalment għal miżuri li huma kkunsidrati li jipprovdu kontribut għat-tranżizzjoni ekoloġika u l-miżuri l-oħra kollha inklużi fl-RRPs[9].

Jeħtieġ li l-Istati Membri jivvalutaw kemm ir-riformi kif ukoll l-investimenti. Skont l-RRF, l-Istati Membri jeħtieġ li jressqu pakketti koerenti ta' miżuri, inklużi kemm riformi kif ukoll investimenti (skont l-Artikolu 14(1) tar-Regolament RRF). Il-valutazzjoni tad-DNSH jeħtieġ li titwettaq mhux biss fejn jidħlu investimenti, iżda wkoll riformi. Ir-riformi f'xi setturi, inklużi l-industrija, it-trasport u l-enerġija, filwaqt li għandhom il-potenzjal li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għat-tranżizzjoni ekoloġika, jistgħu jkunu wkoll iġorru magħhom riskju li jikkaġunaw ħsara sinifikanti għal għadd ta' objettivi ambjentali, skont kif jitfasslu[10]. Min-naħa l-oħra, ir-riformi f'setturi oħra (eż. l-edukazzjoni u t-taħriġ, l-amministrazzjoni pubblika, u l-arti u l-kultura) x'aktarx li jkunu ta' riskju limitat li jikkaġunaw ħsara ambjentali (ara l-approċċ issimplifikat fit-Taqsimiet 2.2 u 3), indipendentement mill-kontribut potenzjali tagħhom għat-tranżizzjoni lejn ekonomija ekoloġika, li tista' tkun xorta sinifikanti. Din il-gwida għandha l-għan li tappoġġa lill-Istati Membri fit-twettiq tal-valutazzjoni tad-DNSH kemm fejn jidħlu l-investimenti kif ukoll fejn jidħlu riformi. Il-fatt li l-valutazzjoni tad-DNSH trid titwettaq għar-riformi m'għandux jinftiehem bħala deterrent għall-inklużjoni fl-RRPs ta' riformi importanti fl-oqsma tal-industrija, it-trasport u l-enerġija, peress li tali miżuri għandhom potenzjal kbir li jippromwovu t-tranżizzjoni ekoloġika u li jixprunaw l-irkupru.

2.2 Fil-każ ta' ċerti miżuri, il-valutazzjoni tad-DNSH tista' tieħu forma simplifikata

Filwaqt li l-miżuri kollha jeħtieġu valutazzjoni tad-DNSH, jista' jittieħed approċċ simplifikat għal miżuri li ma għandhom l-ebda impatt prevedibbli, jew impatt insinifikanti, fuq is-sitt objettivi ambjentali kollha jew uħud minnhom. Skont it-tfassil tagħhom, ċerti miżuri jista' jkollhom effett limitat fuq xi objettiv ambjentali wieħed jew aktar. F'dan il-każ, l-Istati Membri jistgħu jipprovdu ġustifikazzjoni qasira

[7] Skont l-Artikolu 14 ('*Eliġibbiltà'*) tar-Regolament RRF, "*Il-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza eliġibbli għall-finanzjament taħt dan l-istrument tal-Faċilità għandhom jinkludu miżuri għall-implimentazzjoni ta' riformi u proġetti ta' investiment pubbliku*."

[8] Il-konformità mad-DNSH tiġi valutata fil-livell ta' kull *miżura* fi ħdan il-kuntest tal-RRF, filwaqt li l-Artikolu 17 *("Ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali")* tar-Regolament dwar it-Tassonomija jirreferi għal *attivitajiet ekonomiċi*. Miżura skont l-RRF (i.e. xi investiment jew riforma) hija xi intervent li jkun jista' jikkostitwixxi xi attività ekonomika jew li jkun jista' jiskatta (tibdil fi) l-attivitajiet ekonomiċi. Għalhekk, għall-fini tal-RRF, *attivitajiet ekonomiċi*, kif imfisser fl-Artikolu 17 tar-Regolament dwar it-Tassonomija jiġu interpretati bħala *miżuri* f'din il-gwida.

[9] Bħala tali, il-kamp ta' applikazzjoni tal-attivitajiet koperti mill-valutazzjoni tad-DNSH skont ir-Regolament RRF huwa differenti, u konsiderevolment usa' minn dak skont ir-Regolament dwar it-Tassonomija, li għandu l-għan li jidentifika attivitajiet ekonomiċi ambjentalment sostenibbli. B'hekk hija tikklassifika u tistabbilixxi kriterji għal attivitajiet ekonomiċi ambjentalment sostenibbli li jikkontribwixxu b'mod sostanzjali għall-objettivi ambjentali elenkati fl-Artikoli 10 sa 15 ta' dak ir-Regolament, u li ma jagħmlux ħsara sinifikanti lil dawk l-objettivi. Dan huwa għan differenti mir-Regolament RRF, li għandu l-għan li juri li firxa wiesgħa ta' miżuri ma jagħmlu l-ebda ħsara sinifikanti lill-ambjent.

[10] Pereżempju, riforma li tista' twassal għal żieda fil-finanzjament għall-fjuwils fossili permezz ta' banek u istituzzjonijiet finanzjarji tal-gvern, jew żieda fis-sussidji espliċiti jew impliċiti għall-fjuwils fossili, tista' titqies bħala li toħloq riskju li tiġi kkawżata ħsara sinifikanti lill-objettivi tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-prevenzjoni u l-kontroll tat-tniġġis. Dawn il-kunsiderazzjonijiet jeħtieġ li jiġu riflessi fil-valutazzjoni tad-DNSH.

għal dawk l-objettivi ambjentali u jiffokaw il-valutazzjoni sostantiva tad-DNSH fuq l-objettivi ambjentali li jistgħu jiġu affettwati b'mod sinifikanti (ara t-Taqsima 3, Pass 1). Pereżempju, riforma tas-suq tax-xogħol maħsuba biex iżżid il-livell ġenerali ta' protezzjoni soċjali għal dawk li jaħdmu għal rashom ma jkollha l-ebda impatt prevedibbli, jew impatt insinifikanti, fuq kwalunkwe wieħed mis-sitt objettivi ambjentali, u tkun tista' tintuża ġustifikazzjoni qasira għas-sitt objettivi kollha. B'mod simili, fil-każ ta' xi miżuri sempliċi dwar l-użu effiċjenti tal-enerġija, bħas-sostituzzjoni ta' twieqi eżistenti b'oħrajn ġodda ekoloġiċi, tkun tista' tintuża ġustifikazzjoni qasira fejn tidħol il-konformità mal-prinċipji tad-DNSH għall-objettiv tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. B'kuntrast ma' dan, dan l-approċċ simplifikat x'aktarx ma jkunx applikabbli fil-każ ta' xi investimenti u riformi f'għadd ta' oqsma (eż. l-enerġija, it-trasport, il-ġestjoni tal-iskart, l-industrija) li jippreżentaw riskju ogħla li jaffettwaw wieħed jew aktar mill-objettivi ambjentali.

Meta miżura tiġi ttrekkjata bħala li tappoġġja 100 % xi wieħed mis-sitt objettivi ambjentali, din il-miżura titqies konformi mad-DNSH għal dak l-objettiv[11]. Xi miżuri huma ttrekkjati bħala li jappoġġaw it-tibdil fil-klima jew objettivi ambjentali oħra fil-kuntest tal-RRF, skont il- "Metodoloġija għat-trekkjar klimatiku" annessa mar-Regolament RRF. Meta miżura tiġi trekkjata b'koeffiċjent ta' 100 % li tappoġġa l-objettivi għat-tibdil fil-klima, id-DNSH titqies li ġiet osservata fejn jidħol l-objettiv rilevanti għat-tibdil fil-klima (jiġifieri, il-mitigazzjoni jew l-adattament għat-tibdil fil-klima)[12]. Meta miżura tiġi ttrekkjata b'koeffiċjent ta' 100 % li tappoġġa objettivi ambjentali oħra għajr dawk relatati mal-klima, jitqies li jkun hemm konformità mad-DNSH għall-objettiv ambjentali rilevanti (jiġifieri, ir-riżorsi tal-ilma u tal-baħar, l-ekonomija ċirkolari, il-prevenzjoni u l-kontroll tat-tniġġis, jew il-bijodiversità u l-ekosistemi). F'kull każ, l-Istati Membri se jkollhom jidentifikaw u jissostanzjaw liema mis-sitt objettivi ambjentali tar-Regolament dwar it-Tassonomija tkun qiegħda tappoġġa l-miżura. Madankollu, l-Istati Membri jkollhom juru li l-miżura ma tkunx tagħmel xi ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali li jifdal[13].

B'mod simili għal dan, meta miżura tkun "tikkontribwixxi b'mod sostanzjali"[14], skont ir-Regolament tat-Tassonomija, lejn xi wieħed mis-sitt objettivi ambjentali,

[11]Sabiex jiġi rifless il-punt sa fejn miżura tkun tikkontribwixxi għall-miri klimatiċi globali stabbiliti fir-Regolament RRF u jiġu kkalkulati l-ishma globali tal-allokazzjoni totali tal-pjan relatata mal-klima, l-Istati Membri jenħtieġ li jużaw il-metodoloġija, l-oqsma ta' intervent u l-koeffiċjenti assoċjati għat-trekkjar tal-klima, skont il- "Metodoloġija għat-trekkjar tal-klima" annessa mar-Regolament RRF. Meta l-Kummissjoni ma tkunx ivvalidat l-għażla tal-qasam ta' intervent u tal-koefiċċjenti proposti minn xi Stat Membru, il-miżura ma tkunx titqies bħala awtomatikament konformi mad-DNSH fil-każ tal-objettiv(i) rilevanti, u xorta tkun trid issir valutazzjoni tad-DNSH.

[12]Pereżempju, skema ta' sostenn/tiġdid għas-sostituzzjoni ta' materjal fuq ir-roti skadut, b'materjal fuq ir-roti li ma jikkawża l-ebda emissjonijiet mill-egżost tista' tkun f'din il-kategorija.

[13]L-approċċ imsemmi f'dan il-paragrafu mhux applikabbli fil-każ ta' miżuri ttrekkjati b'koefiċċjenti ta' 40%. Fil-każ ta' tali miżuri, l-Istati Membri jkollhom jipprovdu spjegazzjoni dwar għaliex il-miżura hija konformi mad-DNSH, fil-kunsiderazzjoni tal-prinċipji ġenerali mfissra fil-bqija ta' dan id-dokument ta' gwida (eż. l-Istati Membri jkollhom jikkonfermaw li ma jkunu involuti l-ebda fjuwils fossili jew li jkun hemm konformità mal-kriterji stabbiliti fl-Anness III fil-każ tal-objettiv tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima). Meta l-miżuri ttrekkjati b'koeffiċjenza ta' 40% ma jkollhom l-ebda impatt previdibbli, jew inkella impatt insinifikanti, fuq xi objettiv ambjentali speċifiku, jew meta jkunu "jikkontribwixxu b'mod sostanzjali" għal xi objettiv ambjentali speċifiku skont ir-Regolament dwar it-Tassonomija, l-Istati Membri xorta jkunu jistgħu japplikaw approċċ simplifikat għall-dak l-objettiv ambjentali (skont l-ewwel u t-tielet paragrafi tat-Taqsima 2.2)

[14]L-Artikoli 10 sa 16 tar-Regolament dwar it-Tassonomija jiddefinixxu xi tfisser "kontribut sostanzjali" għal kull wieħed mis-sitt objettivi ambjentali, kif ukoll għal "attivitajiet ta' faċilitazzjoni". Sabiex jibbenefikaw mill-approċċ simplifikat deskritt f'dan il-paragrafu, l-Istati Membri jkunu jridu juru li l-miżura tkun "tikkontribwixxi b'mod sostanzjali" għal xi wieħed jew aktar mill-objettivi ambjentali skont l-Artikoli 10 sa 16 tar-Regolament dwar it-Tassonomija (ara wkoll it-Taqsima 2.5).

din il-miżura titqies konformi mad-DNSH fejn jidħol dak l-objettiv[15]. Pereżempju, Stat Membru li jippreżenta miżura li ssostni l-manifattura ta' tagħmir għall-effiċjenza enerġetika għall-bini (eż. sistemi tad-dawl li jkunu sensittivi għall-preżenza u għad-dawl ta' binhar) ma jkollux għalfejn iwettaq valutazzjoni tad-DNSH sostantiva għall-objettiv tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, f'każ li l-Istat Membru jkun jista' juri li l-miżura proposta "tikkontribwixxi b'mod sostanzjali" għal dak l-objettiv ambjentali, f'konformità mar-Regolament dwar it-Tassonomija. F'każ bħal dan, l-Istati Membri jkollhom juru biss in-nuqqas ta' ħsara sinifikanti għall-ħames objettivi ambjentali l-oħra.

2.3 Ir-rilevanza tad-dritt tal-UE u l-valutazzjonijiet tal-impatt

Il-konformità mad-dritt ambjentali nazzjonali u tal-UE applikabbli hija obbligu separat, u ma teżentax mill-ħtieġa ta' valutazzjoni tad-DNSH. Il-miżuri kollha proposti fl-RRPs iridu jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni rilevanti tal-UE, inkluża l-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE. Għalkemm il-konformità mal-leġiżlazzjoni eżistenti tal-UE tipprovdi indikazzjoni qawwija li l-miżura ma tkunx tikkawża ħsara ambjentali, hija ma timplikax awtomatikament li miżura tkun tikkonforma mad-DNSH, b'mod partikolari peress li xi wħud mill-objettivi koperti mill-Artikolu 17 għadhom mhumiex riflessi bis-sħiħ fil-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE.

Il-valutazzjonijiet tal-impatt relatati mad-dimensjoni ambjentali jew mal-verifika tas-sostenibbiltà ta' xi miżura jkunu jridu jiġu kkunsidrati fil-valutazzjoni tad-DNSH. Filwaqt li ma jimplikawx b'mod awtomatiku li ma tkunx se ssir xi ħsara sinifikanti, huma jikkostitwixxu indikazzjoni qawwija għan-nuqqas ta' ħsara sinifikanti fil-każ ta' għadd ta' objettivi ambjentali relevanti. Għalhekk, il-fatt li Stat Membru jkun wettaq Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA) f'konformità mad-Direttiva 2011/92/UE, Valutazzjoni Ambjentali Strateġika (VAS) f'konformità mad-Direttiva 2001/42/KE[16], jew Verifika ta' Sostenibbiltà/tal-Klima, kif stabbilit fil-gwida mill-Kummissjoni dwar il-verifika tas-sostenibbiltà skont ir-Regolament InvestEU, fil-każ ta' xi miżura partikolari inkluża fir-RRP, ikun ta' appoġġ għall-argumenti mressqa mill-Istat Membru fil-kuntest tal-valutazzjoni tad-DNSH. Pereżempju, skont it-tfassila eżatta ta' xi miżura, it-twettiq ta' VIA u l-implimentazzjoni tal-passi ta' mitigazzjoni meħtieġa għall-protezzjoni tal-ambjent jistgħu f'xi każijiet, u b'mod partikolari fir-rigward tal-investimenti fl-infrastruttura, ikunu biżżejjed biex Stat Membru juri konformità mad-DNSH għal uħud mill-objettivi ambjentali rilevanti (b'mod partikolari, l-użu sostenibbli u l-protezzjoni tar-riżorsi tal-baħar u tal-ilma[17], kif ukoll il-protezzjoni u r-restawr tal-

[15]Din l-għażla hija partikolarment rilevanti fil-każ ta' attivitajiet li huma identifikati bħala li jagħmlu kontribut sostanzjali għal objettiv ambjentali skont ir-Regolament dwar it-Tassonomija, iżda li mhumiex trekkjati bħala li jsostnu 100 % l-objettivi klimatiċi jew ambjentali skont il- "Metodoloġija għat-trekkjar tal-klima" annessa mar-Regolament RRF. Fil-qasam tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, dawn l-attivitajiet jinkludu, pereżempju: vetturi light-duty speċifiċi b'emissjonijiet żero jew baxxi; bastimenti speċifiċi b'emissjonijiet żero jew baxxi għat-trasport fuq il-ilma; vetturi heavy-duty speċifiċi b'emissjonijiet żero jew baxxi; infrastruttura għat-trażmissjoni u distribuzzjoni tal-elettriku; netwerks ta' trażmissjoni u distribuzzjoni tal-idroġenu; attivitajiet speċifiċi ta' ġestjoni tal-iskart (eż. skart mhux perikoluż miġbur separatament li jkun segregat fis-sors u mhejji għall-użu mill-ġdid/riċiklaġġ); kif ukoll riċerka, żvilupp u innovazzjoni f'ekonomija ċirkolari rivoluzzjonarja.

[16]Valutazzjoni ambjentali hija proċedura li tiżgura li l-implikazzjonijiet ambjentali tal-pjani/programmi/proġetti jiġu kkunsidrati qabel ma jittieħdu d-deċiżjonijiet. Il-valutazzjonijiet ambjentali jistgħu jitwettqu għal proġetti individwali, bħal xi diga, awtostrada, ajruport jew fabbrika, abbażi tad-Direttiva 2011/92/UE (magħrufa bħala "Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali" – id-Direttiva VIA) jew għal pjanijiet jew programmi pubbliċi abbażi tad-Direttiva 2001/42/KE (magħrufa bħala "Valutazzjoni Ambjentali Strateġika" – id-Direttiva VAS).

[17]Jekk il-VIA tkun tinkludi valutazzjoni tal-impatt fuq l-ilma skont id-Direttiva 2000/60/KE u r-riskji identifikati ikunu ġew indirizzati fit-tfassil tal-miżura.

bijodiversità u l-ekosistemi[18]). Madankollu, dan ma jeżentax lill-Istat Membru milli jwettaq il-valutazzjoni tad-DNSH għal dik il-miżura peress li VIA, VAS jew verifika jistgħu ma jkunux ikopru l-aspetti kollha li huma meħtieġa bħala parti mill-valutazzjoni tad-DNSH[19]. Dan għaliex la l-obbligi legali li jinsabu fid-Direttivi dwar il-VIA u l-VAS, u lanqas l-approċċ stabbilit fil-linji gwida rilevanti tal-Kummissjoni dwar il-verifika ma huma l-istess bħal dawk stabbiliti fl-Artikolu 17 ("*Ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali*") tar-Regolament dwar it-Tassonomija[20].

2.4 Prinċipji ta' gwida għall-valutazzjoni tad-DNSH

Fil-kuntest tal-RRF, huma l-impatti *diretti* u *indiretti primarji* ta' miżura li huma rilevanti għall-valutazzjoni tad-DNSH[21]. L-impatti diretti jistgħu jirriflettu l-effetti tal-miżura fil-livell tal-proġett (eż. impjant tal-produzzjoni, żona protetta) jew fil-livell tas-sistema (eż. netwerk ferrovjarju, sistema tat-trasport pubbliku), u li jseħħu fiż-żmien tal-implimentazzjoni tal-miżura. L-impatti indiretti primarji jistgħu jirriflettu effetti li jseħħu barra minn dawk il-proġetti jew sistemi u jistgħu jimmaterjalizzaw wara l-implimentazzjoni tal-miżura jew lil hinn mill-iskeda ta' żmien tal-RRF iżda li jkunu raġonevolment prevedibbli u rilevanti. Eżempju ta' impatt *dirett* fil-qasam tat-trasport bit-triq ikun l-użu ta' materjali waqt il-kostruzzjoni tat-triq. Eżempju ta' impatt *indirett primarju* jkun l-emissjonijiet futuri mistennija ta' gassijiet b'effett ta' serra minħabba żieda kumplessiva fit-traffiku fil-fażi meta t-triq tkun qed tintuża.

Il-valutazzjoni tad-DNSH trid tikkunsidra ċ-ċiklu tal-ħajja tal-attività li tirriżulta mill-miżura. Abbażi tal-Artikolu 17 ("*Ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali*") tar-Regolament dwar it-Tassonomija, "ħsara sinifikanti" fil-kuntest tal-RRF hija vvalutata billi jitqies iċ-ċiklu tal-ħajja. L-applikazzjoni ta' kunsiderazzjonijiet taċ-ċiklu tal-ħajja minflok li ssir valutazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja hija biżżejjed għall-finijiet tal-valutazzjoni tad-DNSH fil-kuntest tal-RRF[22]. L-ambitu tal-valutazzjoni jenħtieġ li jinkorpora l-fażijiet tal-produzzjoni, tal-użu u tat-tmiem tal-ħajja – kull fejn tkun mistennija l-aktar ħsara. Pereżempju, fil-każ ta' xi miżura li ssostni x-xiri ta' vetturi, il-valutazzjoni għandha tqis, fost l-oħrajn, it-tniġġis (eż. l-emissjonijiet fl-arja) iġġenerat waqt l-assemblaġġ, it-trasport u l-użu tal-vetturi, u l-immaniġġjar xieraq, bħala skart, tal-vetturi fi tmiem ħajjithom. B'mod partikolari, ġestjoni xierqa ta' tmiem il-ħajja tal-batteriji u tal-elementi elettroniċi (eż. l-użu mill-ġdid tagħhom u/jew ir-riċiklaġġ ta' materja prima kritika fihom) jenħtieġ li tiżgura li ma ssir l-ebda ħsara sinifikanti lill-objettiv ambjentali tal-ekonomija ċirkolari.

---

[18] Bla ħsara għal valutazzjonijiet addizzjonali meħtieġa mid-Direttivi 2009/147/KE u 92/43/KEE jekk l-operazzjoni tkun tinsab fi jew qrib żoni sensittivi għall-bijodiversità (inkluż in-netwerk Natura 2000 ta' żoni protetti, siti ta' Wirt Dinji tal-UNESCO u Żoni ta' Bijodiversità Ewlenin, kif ukoll żoni protetti oħrajn).

[19]Għall-kuntrarju, il-valutazzjoni tad-DNSH ma teżentax mill-obbligu ta'VIA/VAS, verifika tal-impatt klimatiku, ambjentali jew tas-sostenibbiltà jekk dan ikun obbligatorju skont il-leġiżlazzjoni eżistenti tal-UE, bħal fil-każ ta' proġetti ffinanzjati permezz ta' InvestEU jew il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa.

[20] Pereżempju, hija meħtieġa VIA għall-kostruzzjoni ta' raffineriji taż-żejt mhux raffinat, impjanti tal-enerġija termali li jaħdmu bil-faħam, u proġetti li jinvolvu l-estrazzjoni ta' żejt mhux maħdum jew gass naturali. Madankollu, dawn it-tipi ta' miżuri ma jkunux konformi mal-kriterji dwar id-DNSH għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima tal-Artikolu 17 ("*Ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali*") tar-Regolament dwar it-Tassonomija, li jiddikjaraw li ssir ħsara sinifikanti jekk attività "twassal għal emissjonijiet sinifikanti ta' gassijiet serra". Bl-istess mod, filwaqt li huwa obbligatorju li għall-kostruzzjoni ta' ajruport ġdid issir VIA, abbażi tad-DNSH għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, x'aktarx li jkunu konformi biss il-miżuri relatati mal-infrastruttura ta' ajruporti b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju bħall-investimenti f'binjiet tal-ajruport li jkunu effiċjenti fl-użu tal-enerġija, titjib fuq il-post fil-konnessjonijiet tal-grilja rinnovabbli tal-infrastruttura u s-servizzi relatati tal-ajruport.

[21]Dan l-approċċ isegwi l-Artikolu 17 ("*Ħsara sinifikanti għall-objettivi ambjentali*") tar-Regolament dwar it-Tassonomija, li jirrikjedi li jitqiesu l-impatti ambjentali tal-attività u tal-prodotti u s-servizzi pprovduti minn dik l-attività matul iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom.

[22]Fil-prattika, dan ifisser li mhumiex meħtieġa analiżijiet attributtivi jew konsegwenzjali taċ-ċiklu tal-ħajja (eż. inklużi l-impatti ambjentali indiretti tal-bidliet teknoloġiċi, ekonomiċi jew soċjali minħabba l-miżura). Madankollu, l-evidenza mill-analiżijiet eżistenti taċ-ċiklu tal-ħajja tista' tintuża biex tissostanzja l-valutazzjoni tad-DNSH.

Miżuri li jippromwovu elettrifikazzjoni akbar (eż. fl-industrija, it-trasport u l-bini) huma kkunsidrati kompatibbli mal-valutazzjoni tad-DNSH għall-objettiv ambjentali tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. Biex tkun tista' ssir il-bidla effettiva lejn ekonomija newtrali għall-klima, għandhom ikunu mħeġġa miżuri li jwasslu għal elettrifikazzjoni akbar ta' setturi ewlenin bħall-industrija, it-trasport u l-kostruzzjoni (eż. investiment fl-infrastruttura tat-trażmissjoni u d-distribuzzjoni tal-elettriku; il-bini ta' infrastruttura elettrika mal-ġenb tat-triq; il-ħżin tal-elettriku; batteriji għall-mobbiltà; pompi tas-sħana). Il-ġenerazzjoni tal-elettriku għadha mhijiex attività newtrali għall-klima madwar l-UE (l-intensità tas-CO_2 tat-taħlita tal-elettriku tvarja fost l-Istati Membri), u fil-prinċipju ż-żieda fil-konsum tal-elettriku b'intensità qawwija ta' karbonju tirrappreżenta effett primarju indirett ta' tali miżuri, tal-inqas fuq terminu qasir. Madankollu, l-użu ta' dawn it-teknoloġiji u infrastruttura huwa meħtieġ biex ikun hawn ekonomija newtrali għall-klima, flimkien ma' miżuri biex jinkisbu l-miri ta' tnaqqis tal-emissjonijiet GHG għall-2030 u l-2050, u fl-UE diġà hemm fis-seħħ qafas ta' politika għad-dekarbonizzazzjoni tal-elettriku u l-iżvilupp ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli. F'dan il-kuntest, dawn l-investimenti jenħtieġ li jitqiesu bħala konformi mad-DNSH fil-qasam tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima skont l-RRF, dment li l-Istati Membri jiġġustifikaw li żieda fl-elettrifikazzjoni tkun akkumpanjata minn żieda fil-kapaċità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli fil-livell nazzjonali. Barra minn dan, l-Istati Membri jkollhom madankollu juru li dawn il-miżuri ma jagħmlux xi ħsara sinifikanti lill-ħames objettivi ambjentali l-oħra.

Fil-każ ta' attivitajiet ekonomiċi fejn ikun hemm alternattiva b'impatt ambjentali baxx li tkun teknoloġikament u ekonomikament fattibbli, il-valutazzjoni tal-impatt ambjentali negattiv ta' kull miżura jenħtieġ li ssir quddiem xenarju ta' "l-ebda intervent" billi jittieħed f'kunsiderazzjoni l-effett ambjentali tal-miżura f'termini assoluti[23]. Dan l-approċċ jikkonsisti fil-kunsiderazzjoni tal-impatt ambjentali tal-miżura, meta mqabbel ma' sitwazzjoni fejn ma jkun hemm l-ebda impatt ambjentali negattiv. L-impatt ta' miżura mhuwiex ivvalutat meta mqabbel mal-impatt ta' xi attività oħra eżistenti jew prevista li l-miżura inkwistjoni tista' tkun qed tissostitwixxi[24]. Pereżempju, jekk jiġi vvalutat xi impjant idroelettriku li jkun jenħtieġ il-bini ta' diga f'żona mhux mittiefsa, l-impatt tad-diga jiġi vvalutat fl-isfond ta' kuntest fejn ix-xmara kkonċernata tibqa' fl-istat naturali tagħha, aktar milli jitqies użu alternattiv possibbli differenti taż-żona. B'mod simili, jekk xi skema għall-iskreppjar tal-karozzi jkollha l-għan li tissostitwixxi karozzi ineffiċjenti b'karozzi aktar effiċjenti li jiddependu fuq magni tal-kombustjoni interna, l-impatt tal-karozzi ġodda b'magni tal-kombustjoni interna jiġi evalwat f'termini assoluti peress li jeżistu alternattivi b'impatt baxx (eż. karozzi b'emissjonijiet żero), aktar milli jitqabbel mal-impatt tal-karozzi ineffiċjenti li jkunu qed jissostitwixxu (ara l-Anness IV, Eżempju 5, li juri eżempju ta' nuqqas ta' konformità mad-DNSH).

[23]Dan l-approċċ japplika b'mod partikolari għal miżuri taħt l-RRF li huma relatati ma' investimenti pubbliċi, jew li jinvolvu direttament nefqa tal-gvern. Fil-każ ta' miżuri relatati mal-implimentazzjoni tar-riformi, bħala regola, il-valutazzjoni tad-DNSH jenħtieġ li titwettaq b'referenza għall-istatus quo qabel l-implimentazzjoni tal-miżura.

[24] Dan l-approċċ huwa konformi mal-loġika tar-Regolament dwar it-Tassonomija: skont l-abbozzi tal-att delegat, bosta mill-kriterji tekniċi ta' skrinjar dwar id-DNSH huma bbażati fuq kriterji *assoluti*, bħal-limiti speċifiċi tal-emissjonijiet (eż. limiti ta' CO_2 fil-każ ta' soluzzjonijiet ta' adattament fl-attivitajiet tal-ġenerazzjoni tal-elettriku jew għall-vetturi tal-passiġġieri). L-approċċ huwa appoġġat ukoll mill-prinċipju ta' prekawzjoni, li huwa wieħed mill-prinċipji gwida tal-liġijiet ambjentali fl-UE, inkluż ir-Regolament dwar it-Tassonomija (il-Premessa 40 u l-Artikolu 19(1)(f)) u jirriżulta mill-fatt li l-ħsara lill-ambjent jeħtieġ li titqies minn perspettiva assoluta u mhux relattiva (eż. it-tisħin globali jirriżulta minħabba l-livell assolut tat-totalità tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra).

Għal attivitajiet ekonomiċi fejn ma hemm l-ebda alternattiva teknoloġikament jew ekonomikament[25] fattibbli b'impatt ambjentali baxx, l-Istati Membri jistgħu jagħtu prova li miżura ma tkun tagħmel l-ebda ħsara sinifikanti bl-adozzjoni tal-aħjar livelli disponibbli ta' prestazzjoni ambjentali fis-settur. F'dawn il-każijiet, id-DNSH tiġi vvalutata meta mqabbla mal-aħjar livelli disponibbli ta' prestazzjoni ambjentali fis-settur. Jeħtieġ li jiġu applikati għadd ta' kundizzjonijiet għal dan l-approċċ, inkluż il-fatt li l-attività twassal b'mod sinifikanti għal prestazzjoni ambjentali aħjar mill-alternattivi disponibbli, tevita effetti ta' intrappolament li jagħmlu ħsara lill-ambjent, u ma tfixkilx l-iżvilupp u l-użu ta' alternattivi b'impatt baxx[26, 27]. Dan l-approċċ jentieġ li jiġi applikat fil-livell ta' settur, jiġifieri jenħtieġ li jiġu esplorati l-alternattivi kollha fi ħdan is-settur[28].

Fid-dawl tal-kundizzjonijiet stabbiliti hawn fuq, il-miżuri relatati mal-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana bl-użu tal-fjuwils fossili, kif ukoll l-infrastruttura relatata tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni, bħala regola ġenerali jenħtieġ li ma jitqisux konformi skont id-DNSH għall-finijiet tal-RRF, minħabba l-eżistenza ta' alternattivi b'livell baxx ta' karbonju. Minn perspettiva ta' mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, jistgħu jsiru eċċezzjonijiet limitati għal miżuri relatati mal-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana bl-użu tal-gass naturali, kif ukoll ma' infrastruttura relatata ta' trażmissjoni u distribuzzjoni, għal din ir-regola ġenerali, fuq bażi ta' każ b'każ. Dan huwa rilevanti b'mod speċifiku għall-Istati Membri li jiffaċċjaw sfidi sinifikanti fit-tranżizzjoni lil hinn minn sorsi ta' enerġija aktar intensivi fl-użu tal-karbonju, bħall-faħam, il-linjite jew iż-żejt, u fejn xi miżura jew taħlita ta' miżuri jkunu jistgħu għalhekk iwasslu għal tnaqqis partikolarment kbir u rapidu fl-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra. Dawk l-eċċezzjonijiet se jkollhom jikkonformaw ma' għadd ta' kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III, sabiex jiġu evitat effetti ta' intrappolament intensiv ta' karbonju u jkunu konformi mal-objettivi ta' dekarbonizzazzjoni tal-UE għall-2030 u l-2050. Barra minn hekk, l-Istati Membri se jkollhom bżonn jagħtu prova tal-konformità mad-DNSH ta' dawn il-miżuri għall-ħames objettivi ambjentali li jifdal.

Biex jiġi żgurat li l-miżuri jibqgħu validi fil-futur u ma jwasslux għal effetti ta' intrappolament dannużi, u biex jiġu promossi effetti dinamiċi ta' benefiċċju, jistgħu jkunu meħtieġa riformi u investimenti ta' akkumpanjament. Eżempji ta' miżuri ta' akkumpanjament bħal dawn jinkludu li t-toroq jiġu mgħammra b'infrastruttura ta' livell baxx ta' karbonju (eż. stazzjonijiet tal-iċċarġjar għall-vetturi elettriċi jew stazzjonijiet tal-

[25]Biex jintwera li xi alternattiva b'impatt ambjentali baxx ma tkunx ekonomikament fattibbli, l-Istati Membri jkunu jridu jieħdu f'kunsiderazzjoni l-kosti li jiġu kkawżati tul il-ħajja kollha tal-miżura. Dawn il-kosti jinkludu esternalitajiet ambjentali negattivi u l-ħtiġijiet ta' investiment fil-futur li jkunu neċessarji għall-bidla lejn alternattiva b'impatt ambjentali baxx, l-evitar ta' effetti ta' intrappolament jew kemm ikun se jittellef l-iżvilupp u l-użu ta' alternattivi b'impatt baxx.

[26]Il-premessi 39 u 41, kif ukoll l-Artikolu 10(2) tar-Regolament dwar it-Tassonomija, jistabbilixxu d-definizzjoni ta' "attivitajiet ta' tranżizzjoni". Il-kundizzjonijiet deskritti hawn jitnisslu minn dik id-definizzjoni iżda mhumiex l-istess, peress li r-Regolament dwar it-Tassonomija jiddefinixxi kriterji għal attivitajiet ta' tranżizzjoni li jagħtu kontribut sostanzjali, filwaqt li din il-gwida tistabbilixxi kriterji għad-DNSH biss, u bħala tali hija applikabbli għal ġabra usa' ta' miżuri u tapplika test sostantiv differenti.

[27]Dan l-approċċ, u l-valutazzjoni DNSH b'mod kumplessiv, huwa mingħajr preġudizzju għal kunsiderazzjonijiet oħra li jaffettwaw il-valutazzjoni ta' miżuri fil-kuntest tal-RRPs, inkluż kunsiderazzjonijiet assoċjati mal-kontroll fuq l-għajnuna mill-Istati, il-konsistenza ma' fondi oħra mill-UE, u l-possibbiltà tal-esklużjoni tal-investiment privat. F'rabta mal-miżuri li jsostnu attivitajiet koperti b'mod partikolari mis-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet (ETS), sabiex ma jiġux ikkawżati distorsjonijiet fis-sinjali tas-suq li jingħataw mill-ETS u f'konformità mal-approċċ skont il-Fond għal Tranżazzjoni Ġusta, jenħtieġ li, ġeneralment. l-attivitajiet b'emissjonijiet projettati b'ekwivalenza CO_2 li ma jkunux sostanzjament anqas mill-livelli ta' referenza relevanti stabbiliti għall-allokazzjoni ma jingħatawx sostenn skont l-RRF.

[28]F'każijiet fejn anke l-aqwa livelli disponibbli ta' prestazzjoni ambjentali xorta jkun iwassal għal effetti ta' intrappolament li jagħmlu ħsara lill-ambjent, jenħtieġ li jiġu kkunsidrati miżuri li jappoġġaw ir-riċerka dwar u l-iżvilupp ta' alternattivi b'impatt aktar baxx, f'konformità mal-oqsma ta' intervent 022 u 023, stabbiliti fil-"Metodoloġija għat-trekkjar tal-klima" annessa mar-Regolament RRF.

fjuwil tal-idroġenu) u l-istabbiliment ta' tariffi xierqa ta' aċċess tat-toroq jew għall-konġestjoni, jew riformi u investimenti usa' għad-dekarbonizzazzjoni tat-taħlitiet tal-elettriku jew tas-sistemi tat-trasport nazzjonali. Filwaqt li dawn ir-riformi u l-investimenti addizzjonali jistgħu jiġu indirizzati fi ħdan l-istess miżura, permezz ta' xi submiżura, dan mhux dejjem ikun possibbli. Għalhekk, għandha tingħata flessibbiltà biex tippermetti lill-Istati Membri f'ċirkostanzi limitati u fuq bażi ta' każ b'każ biex jagħtu prova li jkunu qed jevitaw effetti negattivi ta' intrappolament billi jiddependu fuq miżuri ta' akkumpanjament fl-RRP.

Il-konformità mad-DNSH, skont dawn il-prinċipji gwida, għandha tiġi integrata fit-tfassil tal-miżuri, inkluż fil-livell tal-istadji importanti u tal-miri. Jenħtieġ li d-deskrizzjoni tal-miżuri fir-RRP tkun tirrifletti l-kunsiderazzjonijiet rilevanti tad-DNSH mill-bidu nett. Dan jista' jfisser li jiġu integrati l-kunsiderazzjonijiet tad-DNSH u l-passi ta' mitigazzjoni meħtieġa li jkollhom jittieħdu biex tiġi żgurata l-konformità fl-istadji importanti u fil-miri korrispondenti jew fil-proċessi tas-sejħiet għall-offerti u tal-akkwist[29]. Pereżempju, miżura li tistabbilixxi investimenti fi proġett kbir ta' infrastruttura tat-toroq, li dwarha kellha titwettaq VIA qabel ma jinħarġu l-permessi rilevanti, tista' tispeċifika bħala pass importanti l-implimentazzjoni tal-passi ta' mitigazzjoni meħtieġa għall-protezzjoni tal-ambjent li rriżultaw mill-VIA. Fir-rigward tal-proċess tal-offerti jew tal-akkwist għal dan it-tip ta' proġett, it-tfassil tal-miżura jista' jistabbilixxi li l-ispeċifikazzjonijiet tal-offerta jew tal-akkwist ikun fihom kundizzjonijiet speċifiċi relatati mad-DNSH, Dan jista' jinkludi, pereżempju perċentwal minimu ta' skart tal-kostruzzjoni u d-demolizzjoni li jitħejja għall-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ. Bl-istess mod, jenħtieġ li fid-deskrizzjoni ta' din il-miżura jiġu integrati miżuri ta' akkumpanjament li jappoġġaw il-bidla lejn modi ta' trasport aktar nodfa, bħal riformi relatati mal-prezz għall-użu tat-toroq, investimenti li jappoġġaw il-bidla modali lejn il-ferroviji, il-passaġġi fuq l-ilma interni jew inċentivi għall-użu tat-trasport pubbliku. Għandhom jitfasslu miżuri ta' natura aktar ġenerali, bħal skemi wiesgħa ta' appoġġ għall-industrija (eż. strumenti finanzjarji li jkopru investimenti f'kumpaniji f'diversi setturi), biex jiġi żgurat li l-investimenti rilevanti jkunu jaderixxu mad-DNSH.

2.5 L-applikabbiltà tal-kriterji tekniċi ta' skrinjar tar-Regolament dwar it-Tassonomija

L-Istati Membri mhumiex obbligat jirreferu għall-"kriterji tekniċi ta' skrinjar" (kriterji kwantitattivi u/jew kwalitattivi) stabbiliti dkont ir-Regolament dwar it-Tassonomija sabiex tiġi sostanzjata l-konformità mad-DNSH. Skont ir-Regolament RRF[30], jenħtieġ li d-dħul fis-seħħ tal-atti delegati li fihom kriterji tekniċi ta' skrinjar[31] ma jaffettwax il-gwida teknika pprovduta mill-Kummissjoni. Madankollu, meta jivvalutaw il-konformità mad-DNSH, l-Istati Membri għandhom l-għażla li jistrieħu fuq il-kriterji tekniċi ta' skrinjar fl-atti delegati skont ir-Regolament dwar it-Tassonomija. Jistgħu jirreferu wkoll għall-verżjoni abbozzata tal-atti delegati.

---

[29]Stadji importanti u miri, inkluż dawk li jirriflettu l-konformità mad-DNSH, huma suġġetti, bħall-istadji importanti u l-miri l-oħra kollha, għall-Artikolu 19a tar-Regolament RRF (*Regoli dwar il-pagamenti, is-sospensjoni u t-terminazzjoni ta' ftehimiet dwar il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u l-għajnuna għas-self*").

[30] Il-Premessa 11b tar-Regolament RRF.

[31]Abbażi tal-Artikolu 3(d) tar-Regolament dwar it-Tassonomija ("*Kriterji għal attivitajiet ekonomiċi ambjentalment sostenibbli*"), il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati li jkun fihom kriterji tekniċi dettaljati ta' skrinjar (kriterji kwantitattivi u/jew kwalitattivi) biex tiddetermina l-kundizzjonijiet li taħthom attività ekonomika speċifika tkun tista' (i) tikkwalifika bħala li tikkontribwixxi b'mod sostanzjali għal wieħed mis-sitt objettivi ambjentali; u (ii) li ma tagħmel l-ebda ħsara sinifikanti lil xi wieħed mill-objettivi ambjentali oħra. S'issa, ġie ppubblikat għall-konsultazzjoni att delegat wieħed relatat mal-mitigazzjoni tal-klima u l-adattament għat-tibdil fil-klima. Jista' jinstab hawn: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12302-Climate-change-mitigation-and-adaptation-taxonomy#ISC_WORKFLOW

3. L-ISTATI MEMBRI KIF GĦANDHOM JURU B'MOD KONKRET FIL-PJANIJIET TAGĦHOM LI L-MIŻURI JIKKONFORMAW MAD-DNSH?

Biex tiffaċilita l-valutazzjoni u l-preżentazzjoni tad-DNSH mill-Istati Membri fl-RRPs tagħhom, il-Kummissjoni ħejjiet lista ta' kontroll (ara l-Anness I), li jenħtieġ li tintuża mill-Istati Membri biex isostnu l-analiżi tagħhom ta' kif kull miżura hija relatata mad-DNSH. Il-Kummissjoni mbagħad se tuża din l-informazzjoni biex tivvaluta jekk u kif kull miżura fl-RRP tkun tirrispetta d-DNSH, skont il-kriterji stabbiliti fir-Regolament RRF.

Il-Kummissjoni tistieden lill-Istati Membri jwieġbu l-mistoqsijiet stabbiliti fil-lista ta' kontroll, u jintegraw it-tweġibiet fl-RRP tagħhom, bħala parti mid-deskrizzjoni ta' kull miżura (ara l-Parti 2, it-Taqsima 8 tal-Mudell tal-Kummissjoni – *ma tagħmlix ħsara sinifikanti*). Fejn meħtieġ għall-appoġġ tal-valutazzjoni pprovduta fil-lista ta' kontroll, l-Istati Membri huma mistiedna wkoll jipprovdu analiżi addizzjonali u/jew dokumenti ta' sostenn, b'mod immirat u limitat, biex ikomplu jissostanzjaw it-tweġibiet tagħhom għal-lista ta' mistoqsijiet.

Il-lista ta' kontroll hija bbażata fuq is-sigra tad-deċiżjonijiet li ġejja, li għandha tintuża għal kull miżura tal-RRP. It-taqsima ta' hawn taħt tipprovdi aktar informazzjoni dwar iż-żewġ stadji tas-siġra tad-deċiżjonijiet.

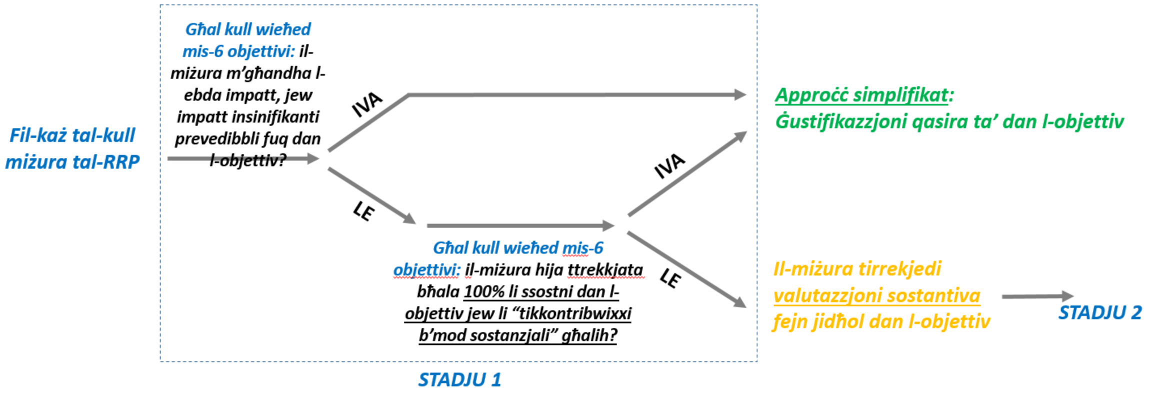

Dijagramma deċiżjonali

Stadju 1: Jiġu ffiltrati s-sitt objettivi ambjentali biex jiġu identifikati dawk li jeħtieġu valutazzjoni sostantiva

Bħala l-ewwel pass, l-Istati Membri huma mistiedna jimlew il-Parti 1 tal-lista ta' kontroll (ara l-Anness I), biex jidentifikaw liema mis-sitt objettivi ambjentali jirrikjedu valutazzjoni sostantiva tad-DNSH tal-miżura. Dan l-ewwel skrinjar ta' livell għoli se jiffaċilita l-analiżi tal-Istati Membri, billi jiddistingwi bejn l-objettivi ambjentali li għalihom il-valutazzjoni tad-DNSH se tkun teħtieġ valutazzjoni sostantiva, u dawk li għalihom approċċ simplifikat (ara t-Taqsima 2.2) jista' jkun biżżejjed.

Parti 1 tal-lista ta' kontroll

Jekk jogħġbok indika liema mill-objettivi ambjentali hawn taħt jeħtieġu valutazzjoni sostantiva tad-DNSH tal-miżura	Iva	Le	*Ġustifikazzjoni jekk l-għażla tkun "Le"*
Mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima			

Adattament għat-tibdil fil-klima			
l-użu sostenibbli u l-protezzjoni tar-riżorsi tal-ilma u tal-baħar;			
L-ekonomija ċirkolari, inkluża l-prevenzjoni u r-riċiklaġġ tal-iskart			
Il-prevenzjoni u kontroll tat-tniġġis fl-arja, l-ilma jew l-art			
Il-protezzjoni u r-restawr tal-bijodiversità u l-ekosistemi.			

Meta t-tweġiba tkun "le", l-Istati Membri huma mitluba jipprovdu ġustifikazzjoni qasira (fil-kolonna tal-lemin), għaliex l-objettiv ambjentali ma jeħtieġx valutazzjoni sostantiva tad-DNSH tal-miżura, abbażi ta' wieħed mill-każijiet li ġejjin (li għandu jiġi indikat mill-Istati Membri) (ara t-Taqsima 2.2):

a. **Il-miżura ma għandha l-ebda impatt prevedibbli fuq l-objettiv ambjentali, jew impatt insinifikanti** relatat mal-effetti diretti u indiretti primarji tal-miżura tul iċ-ċiklu tal-ħajja tagħha, minħabba n-natura tagħha, u bħala tali titqies konformi mad-DNSH fejn jidħol l-objettiv relevanti;

b. **Il-miżura tiġi ttrekkjata bħala li tappoġġa objettiv tat-tibdil fil-klima jew ambjentali b'koeffiċjent ta' 100 %**, u bħala tali titqies konformi mad-DNSH fejn jidħol l-objettiv rilevanti;

c. **Il-miżura "tikkontribwixxi b'mod sostanzjali" għal objettiv ambjentali, skont ir-Regolament dwar it-Tassonomija**, u bħala tali titqies konformi mad-DNSH fejn jidħol l-objettiv rilevanti.

Għall-miżuri tal-RRP li għalihom l-approċċ simplifikat ikun biżżejjed, l-ispjegazzjonijiet mitluba (il-kolonna tal-lemin) jistgħu jiġu limitati għal minimu u jekk ikun utli jinġabru flimkien, biex b'hekk l-Istati Membri jkunu jistgħu jiffukaw fuq id-dimostrazzjoni tal-valutazzjoni tad-DNSH għal dawk il-miżuri fejn tkun meħtieġa analiżi sostantiva tal-ħsara sinifikanti possibbli.

Meta t-tweġiba tkun "iva", l-Istati Membri huma mistiedna jipproċedu għall-Istadju 2 tal-lista ta' kontroll għall-objettivi ambjentali korrispondenti.

Għal eżempji mfassla fir-rigward ta' dan il-pass, ara l-Anness IV.

Stadju 2: Tiġi pprovduta valutazzjoni sostantiva tad-DNSH għal dawk l-objettivi ambjentali li jeħtiġuha

Bħala t-tieni pass, għal kull miżura tal-pjan, l-Istati Membri huma mistiedna jużaw il-Parti 2 tal-lista ta' kontroll (ara l-Anness I) biex iwettqu valutazzjoni sostantiva tad-DNSH fejn jidħlu dawk l-objettivi ambjentali magħżula b'"iva" skont l-Istadju 1. Il-parti 2 tal-lista ta' kontroll tiġbor, għal kull wieħed mis-sitt objettivi, il-mistoqsijiet li jikkorrispondu għar-rekwiżiti legali tal-valutazzjoni tad-DNSH. Biex il-miżuri jiġu inklużi fil-pjan, dawn ikunu jridu jikkonformaw mad-DNSH. Għalhekk, it-tweġibiet għall-mistoqsijiet fil-Parti 2 tal-lista ta' kontroll għandhom ikunu "le", biex jindikaw li mhi qed issir l-ebda ħsara sinifikanti lill-objettiv ambjentali speċifiku.

Parti 2 tal-lista ta' kontroll — Eżempju għall-objettiv ambjentali "mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima"

Mistoqsijiet	*Le*	*Ġustifikazzjoni sostantiva*
Mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima Il-miżura mistennija twassal għal emissjonijiet		

sinifikanti ta’ gassijiet serra?		

L-Istati Membri huma mitluba jikkonfermaw li t-tweġiba hija “le”, u jipprovdu spjegazzjoni sostantiva u ġustifikazzjoni tar-raġunament tagħhom fil-kolonna tal-lemin, abbażi tad-domandi korrispondenti. Fejn meħtieġ, bħala żieda mat-tabella, l-Istati Membri huma mistiedna wkoll jipprovdu analiżi addizzjonali u/jew dokumenti ta’ sostenn, b’mod immirat u limitat, biex ikomplu jissostanzjaw it-tweġibiet tagħhom għal-lista ta’ mistoqsijiet.

Meta l-Istati Membri ma jkunux jistgħu jipprovdu ġustifikazzjoni sostantiva suffiċjenti, il-Kummissjoni tista’ tikkunsidra li miżura partikolari tkun assoċjata ma’ xi ħsara sinifikanti possibbli lil xi wħud mis-sitt objettivi ambjentali. Jekk dan ikun il-każ, il-Kummissjoni jkollha bżonn tagħti klassifikazzjoni ta’ “C” lill-RRP skont il-kriterju stabbilit fil-paragrafu 2.4 tal-Anness II tar-Regolament tal-RRF. Dan ikun bla ħsara għall-proċess imfisser fl-Artikoli 16 u 17 tal-Regolament RRF, u b’mod partikolari l-possibbiltà ta’ skambji ulterjuri bejn l-Istat Membru u l-Kummissjoni, kif imfisser fl-Artikolu 16(1).

Għal eżempji elaborati fir-rigward ta’ dan l-istadju, ara l-Anness IV.

Fejn ikun utli, meta jipprovdu valutazzjoni sostantiva tad-DNSH fil-kuntest tal-Istadju 2, l-Istati Membri jistgħu jistrieħu fuq il-lista ta’ elementi ta’ evidenza ta’ sostenn ipprovduta fl-Anness II. Din il-lista hija pprovduta mill-Kummissjoni biex tiffaċilita l-valutazzjoni każ b’każ mill-Istat Membru bħala parti mill-valutazzjoni sostantiva fil-kuntest tal-Istadju 2 tal-lista ta’ kontroll. Filwaqt li l-użu ta’ din il-lista huwa fakultattiv, l-Istati Membri jistgħu jirreferu għal din il-lista biex jidentifikaw it-tip ta’ evidenza li tkun tista’ ssostni r-raġunament tagħhom biex jistabbilixxu li miżura tkun konformi mad-DNSH, li tikkomplementa l-mistoqsijiet ġenerali inklużi fil-Parti 2 tal-lista ta’ kontroll.